

(Nie)szczególne uprawnienia pracowników zakładów opieki zdrowotnej

W sejmie trwają prace nad ustawami wprowadzającymi nowe rozwiązania w zakresie systemu ochrony zdrowia. Jedną z ważniejszych ustaw dla pracowników zakładów opieki zdrowotnej jest ustawa o szczególnych uprawnieniach pracowników zoz. W trakcie prac w sejmowej komisji zdrowia nad poselskim projektem tej ustawy, przeszła ona takie przeobrażenia, że posłowie zarówno ze strony koalicji rządowej, jak i partii opozycyjnych doszli do wniosku, że pierwotny tytuł ustawy nie przystoi do regulacji w niej zawartych, skoro ustawa ta „zamierza odebrać szczególne uprawnienia znakomitej większości pracowników medycznych ochrony zdrowia”. Wobec powyższego zaproponowano nowy tytuł ustawy: „o pracownikach zakładów opieki zdrowotnej”.

Zgłoszone przez stronę rządową zapisy do omawianego projektu ustawy sprowadzają się do jednego: odebranie dotychczasowych szczególnych uprawnień wszystkim pracownikom, którzy będą pracować w przekształconych w spółki, poprzednio funkcjonujących samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej. Zawarte w ustawie uprawnienia, dotyczyć będą tylko zakładów budżetowych. W perspektywie obowiązkowego przekształcenia się samodzielnych publicznych zoz w spółki prawa handlowego, zawarte w ustawie uprawnienia pracownicze odnosić się będą jedynie do niewielu zakładów w Polsce.

Wobec powyższego zapisy ustawowe w zakresie nagrody jubileuszowej (korzystniejsze regulacje niż wynikające z Kodeksu Pracy) czy dodatku za wysługę lat, będą dotyczyły tylko niewielkiej liczby pracowników ochrony zdrowia, gdyż zdecydowana ich większość zostanie tych przywilejów pozbawiona.

Ustawa eliminuje obowiązujące w aktualnej ustawie o zakładach opieki zdrowotnej zapisy gwarantujące pracownikom samodzielnych publicznych zoz, do minimum 40% wzrost płac, w przypadku zwiększenia środków finansowych z kontraktowania z Narodowym Funduszem Zdrowia. Intencją autorów takiego rozwiązania jest „niedoprowadzenie do sytuacji, kiedy nowo powstałe, inaczej zarządzane i funkcjonujące spółki prawa handlowego miałyby obowiązek zwiększenia uprawnień”.

Projekt ustawy zawiera regulacje, które będą obejmowały pracowników we wszystkich zakładach opieki zdrowotnej, niezależnie od struktury właścicielskiej.

Pierwsza sprawa to dodatek za pracę w porze nocnej oraz w niedziele i święta i w dni wolne od pracy: pracownikom wykonującym zawód medyczny, zatrudnionym w systemie pracy zmianowej w zakładach opieki zdrowotnej przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych świadczeń zdrowotnych, przysługuje dodatek w wysokości:

- 1) co najmniej 65% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej;
- 2) co najmniej 45% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze dziennej w niedziele i święta oraz w dni wolne od pracy, wynikające z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy.

Druga sprawa to dodatki w pogotowiu ratunkowym:

1. Pracownikom wykonującym zawód medyczny, zatrudnionym w:
  - zespole wyjazdowym pogotowia ratunkowego,
  - zespole ratownictwa medycznego - przysługuje dodatek w wysokości 30% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy.
2. Pracownikom wykonującym zawód medyczny, zatrudnionym w pogotowiu ratunkowym poza zespołami, o których mowa w ust. 1, przysługuje dodatek w wysokości 20% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy.

Projekt ustawy zawiera również następujące regulacje, które nie będą obejmowały pracowników we wszystkich zakładach opieki zdrowotnej, np. zatrudnionych w spółkach:

1. Dodatek za wieloletnią pracę wynosi po 5 latach pracy 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek ten wzrasta o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcz-

nego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Pracownikom zakładów opieki zdrowotnej prowadzonych w formie jednostki budżetowej, utworzonej przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w celu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom, wobec których sąd orzekł zastosowanie środka zabezpieczającego lub środka leczniczego, przysługuje oprócz składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 dodatek w wysokości od 10% do 50% mie-

sięznego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek przysługuje pracownikom, którzy przy wykonywaniu swoich obowiązków mają bezpośredni kontakt z osobami, wobec których sąd orzekł zastosowanie środka zabezpieczającego lub środka leczniczego.

3. Pracownikom wykonującym zawód medyczny oraz innym pracownikom, których praca pozostaje w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zatrudnionym w jednostce organizacyjnej więziennictwa, z tytułu pracy z osobami pozbawionymi wolności, przysługuje dodatek w wysokości od 10% do 50% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

4. Za długoletnią pracę pracownikowi przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) 75% miesięcznego wynagrodzenia - po 20 latach pracy;

- 2) 100% miesięcznego wynagrodzenia - po 25 latach pracy;
- 3) 150% miesięcznego wynagrodzenia - po 30 latach pracy;
- 4) 200% miesięcznego wynagrodzenia - po 35 latach pracy;
- 5) 300% miesięcznego wynagrodzenia - po 40 latach pracy.

Posłowie podczas prac nad ustawą wyrażali pogląd, że „przedłożony projekt służy wygodzie i różnego rodzaju przywilejom przyszłego podmiotu prywatnego?”.

Jeden ze związkowców zaznaczył kluczowe słowa przewodniczącego podkomisji ds. przedmiotowej ustawy, że - z uwagi na fakt, że nie chcemy krępować spółek w swoich decyzjach w dalszym ciągu nie będziemy uwzględniać żadnych ustaleń „białych szczytów”, „miasteczek”. (mm)

Ukazał się kolejny numer czasopisma internetowego Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo

Kolejny numer Czasopisma Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo jest nieco inny w swej strukturze niż numery poprzednie - mianowicie z racji tego, że zostały w nim opublikowane wyróżnione prace spośród tych, które zostały nadesłane na ogłoszony w poprzednim numerze Czasopisma konkurs zatytułowany „20 lat później - moje wyobrażenia o wypełnianiu ról pielęgniarki/położnej w przyszłości”. Spośród wszystkich prac, jakie zostały nadesłane wybrano trzy, które zdaniem kapituły konkursu wyróżniały się istotą przemyśleń i przygotowaniem merytorycznym. Zgodnie z zapowiedzią autorzy wyróżnionych i opublikowanych prac zostali uhonorowani nagrodami ufundowanymi przez Fundację Rozwoju Pielęgniarstwa Polskie-

go. Autorom wyróżnionych prac serdecznie gratulujemy, zaś ofiarodawcom nagród składamy wyrazy podziękowania.

Jak można przeczytać w nadesłanych na konkurs artykułach ich autorzy mają różne, aczkolwiek w pewnej mierze podobne wyobrażenia dotyczące wypełniania ról zawodowych pielęgniarki i położnej w naszym kraju za około 20 lat. Autorzy w swych pracach nakreślili wizję optymistyczną i należy sądzić, że będzie się ona pomału spełniać, bowiem systematyczny dalszy rozwój pielęgniarstwa jako nauki i dążenie do kształcenia i samokształcenia wśród pielęgniarek mogą to zagwarantować. Należy jednak pamiętać, że obok chęci i dobrej wiary wśród wszystkich pielęgniarek i położnych w naszym kraju do kształ-

towania nowoczesnego pielęgniarstwa i położnictwa, także duża część odpowiedzialności za przyszłość naszego zawodu ciąży na decydentach (politykach i dyrektorach różnych szczebli), którzy odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie służby zdrowia w Polsce.

Do zamieszczania artykułów w czasopiśmie zapraszamy nauczycieli akademickich oraz pielęgniarki i położne, które przeprowadziły badania uzyskując ciekawe wyniki, napisały prace związane ze swoim zawodem w ramach studiów magisterskich, licencjackich, specjalizacji zawodowych, różnych kursów i szkoleń.

Zapraszam do lektury czasopisma Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo na stronach Portalu Pielęgniarek i Położnych

Wojciech Kapala

Emerytury pielęgniarek i położnych

Od przyszłego roku rząd zamierza zastąpić wcześniejsze emerytury tzw. emeryturami pomostowymi, uprawniającymi kobiety do przejścia na emeryturę w wieku 55 lat oraz mężczyzn w wieku 60 lat.

W ostatnim projekcie ustawy pomostowej, przedstawionej przez rząd, pomostówki przewidziano dla 51 stanowisk pracy w tzw. „szczególnych warunkach” i „o szczególnym charakterze”.

Na liście zawodów uprawniających do otrzymania emerytury pomostowej (wykaz prac w warunkach szczególnych) nie ma zawodu pielęgniarki i położnej. W wykazie prac o szczególnym charakterze zamieszczono natomiast

pozycję „członkowie zespołów pogotowia ratunkowego”. Tylko pod ten zapis podlegać będą pielęgniarki.

Teraz projekt ustawy ma zostać skierowany do konsultacji społecznych, następnie ma przyjąć go rząd, natomiast pod koniec roku ma trafić do podpisu przez prezydenta po uchwaleniu przez sejm.

Proponowane zapisy są niekorzystne dla naszej grupy zawodowej.

Należy podkreślić, że dotychczasowe regulacje przewidywały wcześniejsze emerytury za pracę w szczególnych warunkach:

„Dział XII. W służbie zdrowia i opiece społecznej

1. Prace na oddziałach: intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami.

2. Prace w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych oraz prace lekarzy stomatologów.

3. Prace w prosektoriami i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej.

4. Prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego oraz medycznego ratownictwa górniczego.

5. Prace w domach pomocy społecznej dla nieuleczalnie i przewlekle chorych, umysłowo upośledzonych dorosłych i umysłowo

wo niedorozwiniętych dzieci.

6. Prace przy pobieraniu prób i pomiarach w warunkach i na stanowiskach pracy szkodliwych dla zdrowia, wykonywane przez personel stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz laboratoriów środowiskowych.”

Pielęgniarka lub położna po zmianach, które proponuje rząd - będzie miała prawo do emerytury pomostowej tylko ze względu na pracę jako „członek zespołów pogotowia ratunkowego”.

(mm)